

Skuteczna edukacja historyczna w nowoczesnym wydaniu, czyli czego nie napisała i nie dostrzegła red. Dominika Wielowieyska

W odpowiedzi na artykuł „IPN Travel, czyli jak Karol Nawrocki za pieniądze publiczne zwiedził kawał świata” (wyborcza.pl z 7.02.2025 r.), które zostały powtórzone w tekście tej samej autorki pt. „*Nawrocki na Hawajach*” (Gazeta Wyborcza z 12.02.2025 r.) musimy uświadomić Pani Redaktor to, co oczywiste, czyli ustawowe zadania Instytutu Pamięci Narodowej oraz to, co powinno być oczywiste, czyli potrzebę oraz celowość ich realizacji. Otóż nie bez powodu do kształtowania polskiej polityki pamięci ustawodawca powołał wyspecjalizowaną instytucję.

Zacznijmy od Ustawy o IPN, która zobowiązuje Instytut m.in. do „upowszechniania wyników swojej pracy oraz badań innych instytucji” a także „stanowisk i opinii dotyczących najważniejszych dla Narodu Polskiego wydarzeń”, prowadzenia „działalności edukacyjnej, wystawienniczej i wydawniczej”, „promowania wiedzy o udziale Polaków i ich formacjach wojskowych na frontach walk”, „przeciwdziałania rozpowszechnianiu w kraju i za granicą informacji i publikacji o nieprawdziwych treściach historycznych, krzywdzących lub zniesławiających Rzeczpospolitą Polską lub Naród Polski”, jak również „upamiętniania historycznych wydarzeń, miejsc oraz postaci w dziejach walk i męczeństwa Narodu Polskiego” – wymagając tego, uwaga, „w kraju i za granicą”.

Ponieważ wielu spośród zadań składających się na realizację aspektów misji Instytutu – otwarcia wystawy, odsłonięcia pomnika czy udziału w panelu dyskusyjnym – nie sposób wykonać zdalnie i wymagają one obecności przedstawiciela IPN, dlaczego nie miałby nim być Prezes? Czy wykluczają to przepisy prawa lub praktyka podobnych instytucji? Naszym zdaniem wręcz przeciwnie.

Pani Redaktor zechciała także podkreślić kwotę wydaną na delegacje zagraniczne Prezesa Karola Nawrockiego i zestawzić ją z kosztami wyjazdów Marszałków Sejmu i Senatu.

Dopowiedzmy, że wspomniana suma dotyczy delegacji z lat 2021-2024, oraz że zakres obowiązków Prezesa IPN obejmuje więcej aspektów zagranicznych niż zadania Marszałków obydwu izb.

Rzeczywiście, Marszałek Sejmu reprezentuje nasz parlament za granicą, zaś Marszałek Senatu sprawuje opiekę nad Polonią, lecz Prezes IPN nadzoruje w centrali 13 pionów merytorycznych, w tym Wydawnictwo, a także 18 jednostek terenowych, z których każda zobowiązana jest ustawowo do realizacji zadań, m.in. edukacyjnych, naukowych, archiwalnych, czy wydawniczych, za granicą. Za jakość ich realizacji oraz osiągnięte rezultaty,

w tym wizerunkowe – nie tylko dla Instytutu lecz dla Rzeczypospolitej Polskiej – ostatecznie odpowiada Prezes IPN.

„Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”

Pani Redaktor raczy także ironizować na temat „wdrażania, realizacji, rozwijania projektu edukacyjno-memoratywnego”, czyli flagowego przedsięwzięcia IPN „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, pomijając milczeniem zarówno czas jego realizacji, jak i wieloaspektowość tematyczną i formalną. Wyjaśniamy więc, licząc, że za pośrednictwem Pani Redaktor dowiedzą się także jej czytelnicy, czym jest ów projekt.

„Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” to realizacja dobrze pojmowanej polskiej polityki pamięci, ukazująca wkład i determinację Polaków w walkę z totalitaryzmami, ramię w ramię z innymi narodami, i nieprzypadkowo zainicjowana w momencie wybuchu wojny na Ukrainie. W obecnej sytuacji geopolitycznej widzimy wciąż aktualną potrzebę edukacji o naturze systemów totalitarnych i konieczności walki z nimi. Stąd ten projekt.

Prezes IPN dr Karol Nawrocki zainicjował „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, by upamiętnić wysiłek militarny Polskich Sił Zbrojnych oraz losy ludności cywilnej ewakuowanej z ZSRS wraz z armią gen. Andersa w 1942 r. W ramach projektu oddaliśmy głos wszystkim tym osobom, które zesłano do łagrów na Syberię i w głąb ZSRS, którym los pozwolił opuścić „niehumanitarną ziemię” i rozrzucił następnie po całym świecie. Przedsięwzięcie stało się także szansą na odnowienie zapomnianych miejsc pamięci zlokalizowanych od Azji, przez Bliski Wschód, Afrykę, Europę, aż po obie Ameryki, oraz przywrócenie w polskich lokalnych społecznościach pamięci o przodkach, którzy w trudnym okresie dziejowym niejednokrotnie oddali własne zdrowie i życie w obronie ojczyzny.

Projekt „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” to realizacja naszej polityki pamięci poprzez przedstawienie polskiej narracji na temat wydarzeń II wojny światowej, zwłaszcza w innych państwach gdzie wiedza na temat Polski i jej wkładu w zwycięstwo nad hitlerowskimi Niemcami jest często niewielka.

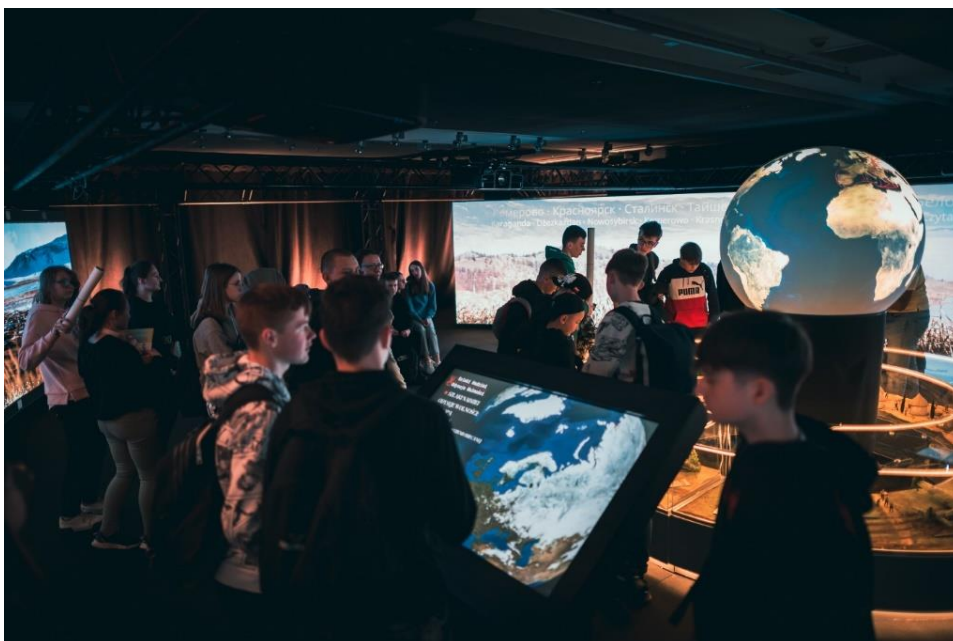
Przedsięwzięcie objęło zasięgiem kilkadziesiąt krajów na kilku kontynentach, na których prezentowana była wystawa składająca się z dwóch części: ogólnej, opowiadającej odyseję Polaków podczas II wojny światowej oraz lokalnej, poświęconej historii Polaków w danym kraju lub regionie. Projektowi towarzyszył szereg działań o charakterze naukowym i edukacyjnym, w tym m.in. publikacja wydawnictw książkowych i materiałów edukacyjnych, koncerty, konkursy, spotkania i konferencje naukowe.

Ważnym celem projektu było także pozyskiwanie, we współpracy z partnerami zagranicznymi, lokalnymi społecznościami, ambasadami polskimi oraz Polonią, nowych materiałów dotyczących żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych i ludności cywilnej, którą udało się ewakuować ze Związku Sowieckiego. Elementami tego przedsięwzięcia stały się poszukiwania świadectw wojennej tułaczki Polaków: fotografii, dokumentów, relacji, wznoszenie nowych oraz odnawianie istniejących, lecz zapomnianych miejsc pamięci – tablic, pomników i cmentarzy – na całym świecie.

Podsumowując, projekt objął zasięgiem 5 kontynentów w ramach 91 wernisaży na całym świecie. Wystawę, składającą się łącznie z 250 plansz z wątkami regionalnymi w 30 językach obejrzało około miliona osób, a ponad 800 milionów ma dostęp do naszych treści, również w formie immersyjnej. W ramach przedsięwzięcia powstało 3500 artykułów, publikacji i materiałów edukacyjnych, 14 publikacji naukowych skierowanych do odbiorcy zagranicznego, przygotowano ponad 100 biogramów postaci historycznych. Udało nam się pozyskać setki zdjęć ukazujących szlak bojowy Armii gen. Andersa oraz ludności cywilnej z zagranicznych placówek. Ok. 50 000 dzieci w Polsce i za granicą obejrzało spektakl o misiu Wojtku w ramach przeprowadzonych ponad 600 spektakli. W kraju i za granicą. Zasięg informacji o projekcie to ok. 830 mln odbiorców.

Wystawa immersyjna „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” (fot. IPN)

Wystawa immersyjna „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” (fot. IPN)

W kontekście „Szlaków Nadziei. Odysei Wolności” powinniśmy jeszcze uzupełnić podane przez Panią Redaktor informacje. Otóż pierwsza wizyta w Uzbekistanie w 2021 roku nie była tylko przygotowaniem gruntu pod projekt „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, lecz obejmowała szereg wizyt w instytucjach partnerskich i prowadzących działalność pokrewną. Prezes IPN spotkał się z przedstawicielami Państwowego Muzeum Represji przy Gabinetie Ministrów Republiki Uzbekistanu, przedstawicielami Instytutu Historii Akademii Nauk Republiki Uzbekistanu i Agencją „Uzarhiv”, dyrektorem Instytutu Azamata Hamida Oglia Ziyo oraz z pracownikami Państwowego Muzeum „Shaun-sharaf” – części Memoriałowego Kompleksu „Park Zwycięstwa” Muzeum Chwały.

Planowana współpraca polsko-uzbecka zakładała między innymi wymianę oraz digitalizację dokumentów, edycję źródeł w ramach specjalnie powołanych grup roboczych, utworzenie spisów materiałów źródłowych wraz z ich opracowywaniem, wspólne publikacje naukowe, a także organizację serii konferencji poświęconych postaci generała Andersa oraz relacjom polsko-uzbeckim.

Wymiernym efektem tej pierwszej wizyty było podpisanie przez prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego i dyrektora agencji „Uzarchiv” Ulugbeka Yusupova 4 października 2022 roku w Narodowym Archiwum Uzbekistanu w Taszkencie memorandum o współpracy IPN z archiwami państwowymi Republiki Uzbekistanu. Dzięki umowie polscy historycy uzyskali dostęp do archiwów pozwalających na dokładniejsze poznanie losów Armii Andersa w Uzbekistanie, a także szansę odnalezienia znajdujących się w tym kraju nieoznakowanych miejsc pochówku Polaków.

Efektem tej wizyty były także późniejsze kwerendy pionu naukowego IPN w archiwach Uzbekistanu. Uzyskane materiały wykorzystano na potrzeby wystawy "Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności", otwartej w Taszkencie w 2022 roku z udziałem przedstawicieli uzbeckich instytucji archiwalnych i placówek muzealnych oraz polskich dyplomatów i reprezentantów lokalnej Polonii. Co więcej, w roku 2025 Archiwum IPN planuje pokazanie w Uzbekistanie ekspozycji dotyczącej operacji narodowościowej NKWD w latach 30-tych XX wieku.

Prezes IPN odwiedził ponadto miasto Yangiyo'l w wilajecie taszkentkim, gdzie w pierwszej połowie roku 1942 stacjonowały sztab i większość jednostek armii generała Władysława Andersa, sformowanej w następstwie wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej. Złożył również wizytę na miejscowym cmentarzu wojskowym oraz odwiedził inne pobliskie miejsca pochówku polskich obywateli.

Dr Nawrocki spotkał się także z osobami pamiętającymi kilkumiesięczny pobyt Polaków w tym miejscu, z którymi na jego polecenie zarejestrowano notacje filmowe. W Centrum Kultury Polskiej w Uzbekistanie „Świetlica Polska” odbył spotkanie z miejscową społecznością polonijną, rozmawiając o działalności oraz o potrzebach Polaków w Uzbekistanie. W efekcie wizyty, IPN wysłał materiały edukacyjne, publikacje i gry planszowe z przeznaczeniem dla osób odwiedzających „Świetlicę”.

Z kolei ziemia włoska, ważny etap wędrówki wyprowadzonych ze Związku Sowieckiego Polaków oraz miejsce największych zwycięstw 2 Korpusu pod dowództwem gen. Andersa, odegrała równie istotną rolę w upamiętniającym ową wędrówkę projekcie. Wizyta prezesa IPN miała na celu pozyskanie patronatu Ambasady RP w Rzymie nad realizacją włoskich wątków „Szlaków Nadziei. Odysei Wolności” oraz samej Pani Ambasador, córki generała Andersa. Za pośrednictwem pani Ambasador Anders z tematyką projektu i wkładu IPN w planowane obchody rocznicowe mogły zapoznać się włoskie władze państwowe i miejskie, w tym burmistrz Cassino oraz korpus wojskowy i dyplomatyczny.

Rozwiewając wątpliwości Pani Redaktor na temat wyjazdu do Meksyku, który podczas II wojny światowej przyjął ok. 1500 polskich uchodźców, głównie kobiet i dzieci,

ewakuowanych ze Związku Sowieckiego, śpieszymy wyjaśnić, że IPN zorganizował tam w listopadzie 2023 dwie odsłony wystawy „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, w Museo Nacional de las Intervenciones w mieście Meksyk oraz w Muzeum Miasta Leon w prowincji Santa Rosa. To pierwsze, tematycznie poświęcone historii obcych interwencji na terytorium Meksyku, okazało się więcej niż odpowiednim miejscem wernisażu wystawy opowiadającej o losach Polaków w walce z najeźdźcami, zaś drugie znajduje się w tej właśnie prowincji, w której osiedlili się podczas wojny uchodźcy. W Muzeum Miasta Leon Prezes IPN odsłonił także tablicę poświęconą polskim uchodźcom, oraz wziął udział w obchodach osiemdziesięciolecia przybycia Polaków w ośrodku salezjańskim w Santa Rosa.

Wystawa „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” miała w Meksyku kolejne wernisaże, już bez udziału przedstawicieli IPN, zorganizowane z pomocą miejscowej Ambasady RP, w Instytucie Matiasa Romero w marcu 2024r. oraz kompleksie Los Pinos w maju 2024r. Przykładowo, w okresie gdy prezentowana była ekspozycja, ten drugi odnotował 16 372 zwiedzających.

Fot. IPN

Fot. IPN

Współpraca zagraniczna

Ironia Pani Redaktor nie ograniczyła się tylko do flagowego projektu IPN, lecz dotyczyła również „omawiania możliwości współpracy” oraz „upamiętniania i otwierania wystaw”. Jednakże, jak przekona się Pani poniżej, to pierwsze to wcale nie były żarty, a z drugiego nie wypada żartować.

Projekt „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” odbił się szerokim echem również za pośrednictwem partnerów IPN w ramach poszczególnych wernisaży i wydarzeń towarzyszących. W Argentynie na otwarciu wystawy byli obecni ambasadorowie Belgii, Japonii, Salwadoru, Irlandii, Maroka, a także dyplomaci z ambasad USA, Ukrainy, Chorwacji oraz Peru.

W Wielkiej Brytanii inauguracja wystawy miała miejsce w parlamencie Brytyjskim z udziałem ok. 100 parlamentarzystów pod przewodnictwem Lorda Speakera Izby Lordów, Johna Francisa McFall, Barona McFall of Alcluith. Współorganizatorem uroczystości był współprzewodniczący ponadpartyjnej grupy parlamentarnej ds. Polski Martin John Vickers. Licznie przybyli także ambasadorowie, konsulowie, attaché obrony, przedstawiciele korpusów wojskowych z Austrii, Australii, Czech, Chorwacji, Finlandii, Francji, Grecji, Islandii, Luksemburga, Mongolii, Polski, Rumunii, Ukrainy i Wielkiej Brytanii, oraz przedstawiciele brytyjskich środowisk społecznych i politycznych. Obecny był prof. Hal Sosabowski, prawnuk generała Stanisława Sosabowskiego. W wydarzeniu wzięło udział ok. 200 osób, odbiło się ono echem w brytyjskich mediach; opublikowano artykuł na temat projektu autorstwa Prezesa IPN na najważniejszym portalu historycznym w Wielkiej Brytanii War History Online.

W Izraelu otwarcie wystawy „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” miało miejsce w Centrum Dziedzictwa Menachema Begina w Jerozolimie. W trakcie wizyty odbyło się spotkanie z parlamentarzystami izraelskimi m.in. Amitem Halewi, z grupy polsko – izraelskiej w Knesecie.

Wydarzenie w Royal Canadian Military Institute (RCMI) w Toronto uświetnili swoją obecnością reprezentanci rządu i parlamentu Prowincji Ontario, m.in. kanadyjski minister edukacji na region Ontario S. Lecce, żołnierze i weterani będący członkami RCMI, przedstawiciele korpusu konsularnego i kanadyjskiej Polonii, a także polscy weterani II wojny światowej, m.in. wiceprezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Kanadzie mjr WP w stanie spoczynku Zbigniew Gondek, kawaler Orderu Wojennego Virtuti Militari, czy radiooperator Dywizjonu 303 Bolesław Fujarczuk.

8 czerwca 2022 roku, prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki wziął udział w uroczystym otwarciu Muzeum Ofiar Komunizmu w Waszyngtonie – niezwykle miejsca pamięci w stolicy USA, przypominającego o milionach ofiar zbrodniczego totalitaryzmu sowieckiego i piętnującego wszystkich tych, którzy byli jego aktywnymi uczestnikami. W otwarciu muzeum wzięli udział m.in. Andrew Bremberg, prezes Fundacji Pamięci o Ofiarach Komunizmu, która zainicjowała powstanie placówki, Lee Edwards, jeden z założycieli Fundacji Pamięci Ofiar Komunizmu, ambasador RP w USA Marek Magierowski oraz ambasador Węgier w USA Szabolcs Takács. Obecnie IPN współpracuje z dr. Erickiem Pattersonem stojącym na czele Muzeum.

Stałymi partnerami Instytutu są także instytucje wchodzące w skład Platformy Europejskiej Pamięci i Sumienia (poprzez swoich członków PEMC reprezentuje co najmniej 200 000 000 obywateli Europy i ponad 1 100 000 obywateli Ameryki Północnej o europejskich korzeniach) oraz Europejskiej Sieci Instytucji Archiwalnych Zajmujących się Aktami Tajnych Służb.

Prezes IPN brał udział w okrągłym 80. jubileuszu Kongresu Polonii Amerykańskiej, W przeddzień wydarzenia uczestniczył w posiedzeniu Rady Dyrektorów Kongresu Polonii Amerykańskiej poświęconemu Zbrodni Wołyńskiej. Przedstawił działania IPN na rzecz odblokowania procesu poszukiwań i ekshumacji, wzywając do międzynarodowego lobbingu w tej sprawie. Wręczył Prezesowi Kongresu zebrane i przygotowane przez IPN materiały dotyczące współpracy ze stroną ukraińską wraz ze specyfikacją. Tego samego dnia Kongres przyjął "Rezolucję Wołyńską".

Upamiętnienia i wystawy

Czy, zdaniem Pani Redaktor, odnowienie cmentarza polskich uchodźców w Zimbabwie, tablica ku czci gen. Sikorskiego w Meksyku, Pomnik Solidarności w USA były niepotrzebne? A co Pani powie o wystawie opowiadającej historię typową dla polskich losów podczas II wojny światowej?

Uroczyste otwarcie wystawy „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”, 4 września 2024 roku w muzeum Maczek Memorial Breda, zainaugurowało obchody 80. rocznicy wyzwolenia Bredy przez 1. Dywizję Pancerną PSZ pod dowództwem gen. Stanisława Maczka Fot. IPN

„Droga i dziedzictwo” – wystawa o losach Rodziny Moszoro przygotowana przez Archiwum IPN, była owocem obecności projektu „Szlaków Nadziei. Odysei Wolności” w Argentynie. Kolekcję rodzinnych dokumentów, które wykorzystano przy przygotowywaniu wystawy, przekazał do zasobu Instytutu w 2023 r. w ramach projektu Archiwum Pełne Pamięci Bartłomiej Stanisław Moszoro, syn Kazimierza i Ludmiły, konsul honorowy RP w Rosario w Argentynie.

Wystawa przybliżyła dramatyczne losy Kazimierza i Ludmiły Moszoro – polskich patriotów, którzy w czasie II wojny światowej musieli zmierzyć się z ogromnymi wyzwaniami. Kazimierz – żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i Ludmiła – więźniarka niemieckich obozów koncentracyjnych – po wojnie zdecydowali się na emigrację do Argentyny, gdzie aktywnie działali na rzecz polskiej społeczności.

Archiwum IPN przygotowało ofertę lekcji muzealno-archiwalnych dla uczniów klas 7–8 szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych połączonych ze zwiedzaniem ekspozycji z omówieniem.

Fot. IPN

Fot. IPN

Podczas pobytu Prezesa IPN odbyło się otwarcie odnowionego nakładem Instytutu cmentarza polskiego w Rusape (Zimbabwe) oraz umieszczenie tablic informacyjnych, które ustanowiono w tym miejscu.

Fot. IPN

Fot. IPN

Fot. IPN

Meksyk przyjął liczną grupę polskich uchodźców jeszcze w czasie drugiej wojny światowej. Najbardziej znanym miejscem jest Santa Rosa, gdzie przebywało 1 500 Polaków, głównie kobiet i dzieci ewakuowanych ze Związku Sowieckiego.

Odsłonięto tablicę informacyjną o polskich uchodźcach w Muzeum Miasta Leon. Treść i układ graficzny tablicy wypracowano w ramach nadzorowanego przez IPN zespołu ds. projektu „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności”.

Fot. IPN

Fot. IPN

Fot. IPN

Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej w Mareth oddającej hołd bohaterskim działaniom polskich pilotów z grupy Cyrk Skalskiego podczas II wojny światowej. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli lokalnych władz, tunezyjskiej armii oraz społeczności polskiej. Umieszczoną w Muzeum Wojny w Mareth marmurową tablicę ufundowaną przez IPN odsłanili Gubernator Kabis Radhouen Ncibi, Generał Samir Chemi, Ambasador RP w Tunezji Justyna Porazińska oraz Zastępca Prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski

Fot. IPN

Prezes IPN zainaugurował ekspozycję „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” z wątkami polsko-argentyńskimi w Palacio Paz w Buenos Aires w Argentynie, w którym mieści się dzisiaj Stowarzyszenie Oficerów Wojskowych.

Fot. IPN

Otwarcie wystawy „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” z wątkami polsko-amerykańskimi w budynku Kościuszko Foundation z udziałem przedstawicieli Fundacji, Polish Veterans Army in NY (SWAP) i korpusu dyplomatycznego. W ekspozycji zawarto ponadto wątek współpracy wywiadów polskiego i amerykańskiego w czasie drugiej wojny światowej.

Fot. IPN

Inauguracja wystawy w prestiżowym Królewskim Kanadyjskim Instytucie Wojskowości (Royal Canadian Military Institute) w Toronto. Instytut jest niezależną organizacją kanadyjską promującą badania i dyskusje na temat historii wojskowości, obrony, bezpieczeństwa i spraw międzynarodowych. Na potrzeby wernisażu w Kanadzie do ekspozycji dodano nowe wątki, w tym biogramy postaci łączących Polaków i Kanadyjczyków, jak np. ojciec Łucjan Królikowski czy brytyjski dowódca 1. Polskiego Skrzydła Myśliwskiego John Kent.

Walka z fałszowaniem historii

Ton polityce historycznej Instytutu nadaje jej Prezes, który jest także tej polityki ambasadorem, zaś w utworzonym jego decyzją Biurze Współpracy Międzynarodowej znalazły się wyspecjalizowane komórki, z których jedna monitoruje światowe media i dba o to, by polska historia była przedstawiana bez zafałszowań i manipulacji, a druga takie zafałszowania prostuje i piętnuje.

W obchodzonym ostatnio Międzynarodowym Dniu Pamięci o Ofiarach Holokaustu obydwie interweniowały wielokrotnie, m.in. na manipulacje, dyfamacje i zwykłe gafy ze strony Króla Karola III, Ursuli von der Leyen, oraz liczących się tytułów medialnych, jak „Daily Mirror” czy „Corriege della Sera”.

Co więcej, Prezes Karol Nawrocki podczas swoich wyjazdów zagranicznych mówi o polskiej percepcji sowieckiego wyzwolenia po II wojnie światowej, i wynikającej z niej kampanii dekomunizacyjnej IPN, której był pomysłodawcą i inicjatorem.

Wnioski

W świetle powyższego ciśnie się nam na usta kilka pytań:

1. czy Pani Redaktor nie uważa kształtowania spójnej polityki pamięci na świecie za zasadne w obecnej sytuacji geopolitycznej?
2. czy ukierunkowane na powyższe działania nie są zgodne z ustawą o IPN, która wyraźnie nakłada na Instytut obowiązek i misję wypełniania zadań za granicą?
3. czy popularyzacja polskiej historii najnowszej, wpisanej w historię powszechną świata, nie jest warta zachodu?
4. czy nie powinniśmy jako państwo polskie forsować naszej narracji na forum międzynarodowym na wzór krajów, które zaczęły to czynić znacznie wcześniej (bez opóźnienia spowodowanego kilkoma dekadami komunizmu)?
5. czy przypominanie polskich bohaterów w zagranicznych instytucjach, takich jak Królewski Kanadyjski Instytut Wojskowości, czymkolwiek tym instytucjom uwłacza?
6. czy oddawanie czci zmarłym i upamiętnianie ofiar nie jest naszym obowiązkiem jako ludzi?
7. czy odkłamywanie nieprawd, zniekształceń i dyfamacji wobec Polski nie jest naszym obowiązkiem jako Polaków?

Pytania te sprowadzają się w gruncie rzeczy do jednego fundamentalnego: czy Pani Redaktor rozumie ideę polityki pamięci?

A skoro koszty są tak ważne, zaś cytowane w artykule osoby oceniają działalność zagraniczną Prezesa IPN jako „skromną i niewartą” wydanej sumy, chcielibyśmy zapytać: jak wycenić odnowienie grobu Polaka na obcej ziemi? Ile zapłaciłaby Pani za poznanie losów swojego przodka, o którym słuch zaginął 80 lat temu? Ile jest dla Pani warte wyrugowanie z międzynarodowego dyskursu frazy „polskie obozy koncentracyjne”?

Agnieszka Jędrzak

Dyrektor

Biura Współpracy Międzynarodowej

Koordynator projektu

„Szlaki nadziei, Odyseja wolności”